

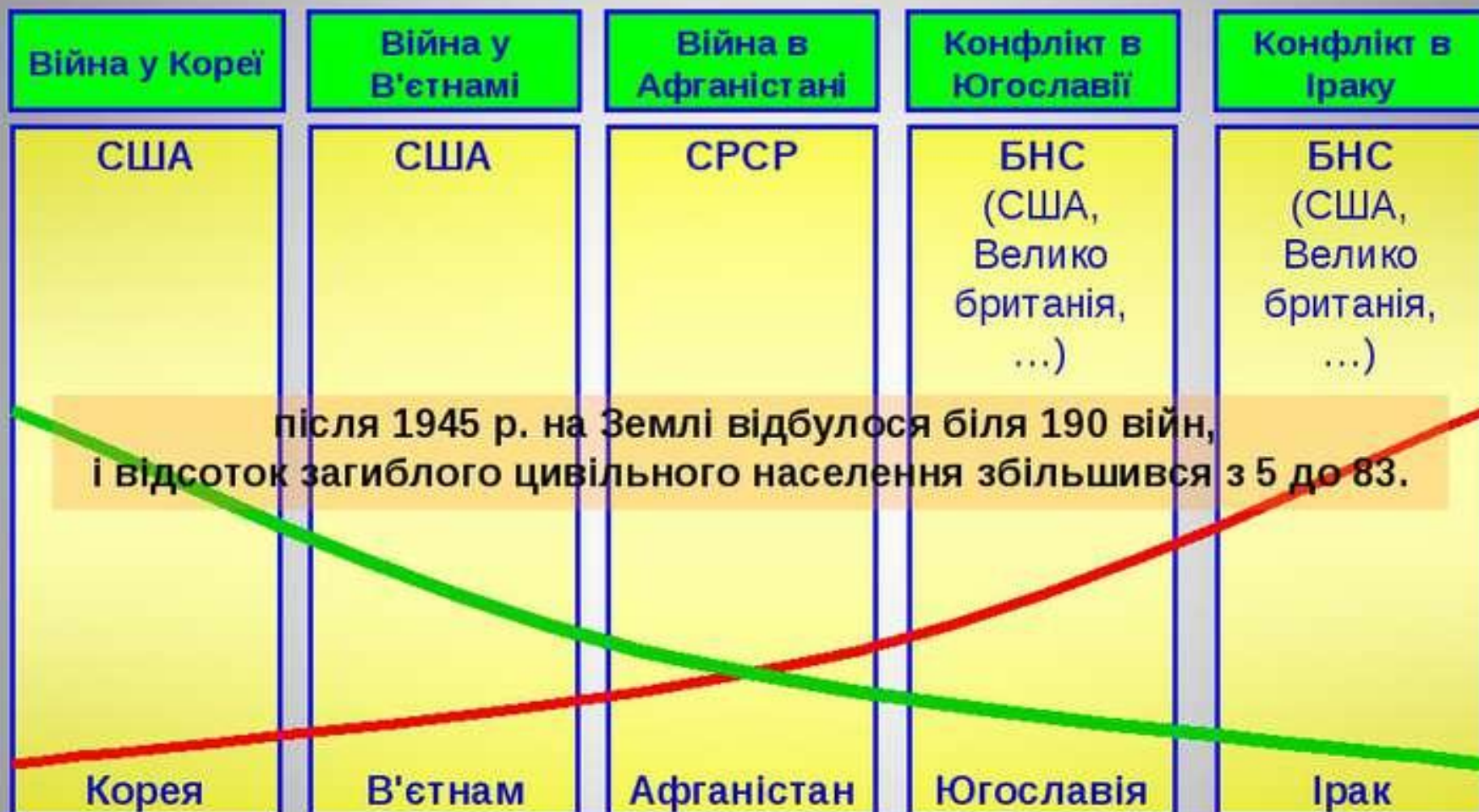
- **Міжнародне гуманітарне право (МГП) та його норми про захист жертв війни.**
- **Особливості ведення бойових дій з урахуванням норм МГП**

АКТУАЛЬНІСТЬ ТЕМИ

- за п'ять тисяч років на планеті відбулося біля 14 тис. війн, в яких загинуло більше 3 мільярдів людей.
- На кожне сторіччя, прожите людством, припадає тиждень мирного часу.
- в Другій світовій війні на одного вбитого військовослужбовця припадало 8-9 мирних громадян.

АКТУАЛЬНІСТЬ ТЕМИ

- співвідношення воєнних, бойових потенціалів сил сторін

- частка загиблого мирного населення від загальних втрат

Мета МГП

- полегшити страждання людей, які спричинені лихом війни чи збройного конфлікту;
- забезпечити гуманне поводження та захист особам, які не приймають безпосередньої участі у воєнних діях (включаючи тих осіб, які припинили брати в них участь у результаті хвороби, поранення або з будь-якої іншої причини, незалежно від раси, кольору шкіри, віросповідання, походження, майнового становища тощо).

ПРИНЦИПИ МГП:

- ГУМАННОСТІ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ;
- ОБМЕЖЕННЯ ВОЮЮЧИХ В ВИБОРІ ЗАСОБІВ І МЕТОДІВ ЗБРОЙНОЇ БОРОТЬБИ;
- МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ЖЕРТВ ВІЙНИ;
- ОХОРОНА ЦИВІЛЬНИХ ОБ'ЄКТІВ ТА КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ;
- ЗАХИСТ ІНТЕРЕСІВ НЕЙТРАЛЬНИХ ДЕРЖАВ;
- СПІВВІДНОШЕННЯ ВОЄННОЇ НЕОБХІДНОСТІ ТА ПІДТРИМКИ СУСПІЛЬНОГО ПОРЯДКУ З ПОВАГОЮ ДО ЛЮДИНИ;
- НЕДОПУСТИМІСТЬ НАНЕСЕННЯ ПРОТИВНИКУ ВТРАТ, ЯКІ ЗНАЧНО ПЕРЕВИЩУЮТЬ МЕТУ ВІЙНИ.

МІЖНАРОДНЕ ГУМАНІТАРНЕ ПРАВО

«право війни»

«право збройних конфліктів»

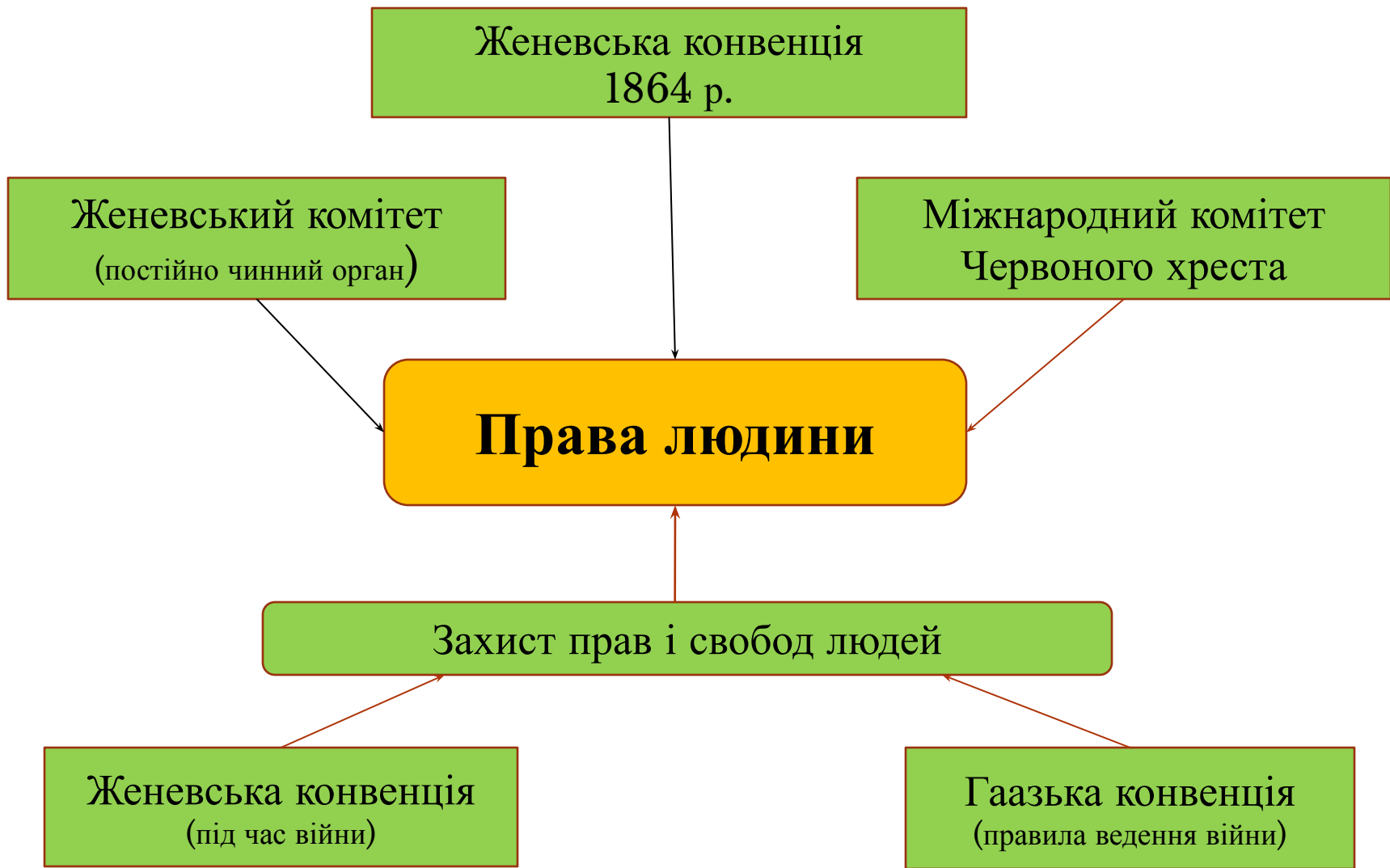

система міжнародно-визнаних правових норм, які
направлені на:

захист жертв збройних конфліктів
(визначається правом Женеви)

заборону або обмеження
методів і способів ведення війни
(визначається правом Гааги)

встановлення відповідальності військовослужбовців
та працівників Збройних Сил за порушення
вимог права збройних конфліктів

Основні міжнародні угоди щодо МГП, які прийняті чи ратифіковані Україною

- I - IV Женевські Конвенції від 12 серпня 1949 року - ратифіковані Указом Президії Верховної Ради УРСР 3 липня 1954 року.
- I - II Додаткові протоколи від 10 червня 1977 року до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року - ратифіковані Указом Президії Верховної Ради УРСР 18 серпня 1989 року.
- Гаазька Конвенція про захист культурних цінностей під час збройного конфлікту і Протокол до неї від 14 травня 1954 року - ратифікована Указом Президії Верховної Ради УРСР 9 січня 1957 року.
- Конвенція про заборону розробки, виробництва та накопичення засобів бактеріологічної і токсичної зброї та про її знищення - ратифікована 26 березня 1975 року.
- Конвенція ООН 1980 року про заборону або обмеження застосування певних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що завдають надмірних пошкоджень або мають не вибірну дію - ратифікована Указом Президії Верховної Ради УРСР 4 червня 1982 року.

Основні міжнародні угоди щодо МГП, які прийняті чи ратифіковані Україною

- Протокол II “Про міни, міни-пастки та інші пристрої” з поправками 1996 року до Конвенції ООН про заборону або обмеження застосування певних видів звичайної зброї, які можуть вважатись такими, що завдають надмірних пошкоджень або мають невибірну дію” - прийнятий Законом України від 21.09.99.
- Угода про імплементацію частини XI Конвенції ООН з морського права від 28 липня 1984 року – ратифікована Законом України від 3 червня 1999 року.
- Закон України “Про неприєднання до договору про нерозповсюдження ядерної зброї” – прийнятий Верховною радою України від 16 липня 1999 р.
- Конвенція про заборону розробки, виробництва, накопичення, застосування хімічної зброї та про її знищення – підписана 13 січня 1993 р. у Парижі і ратифікована Законом України від 16 листопада 1998 року.
- Договір про всеосяжну заборону ядерних випробувань – ратифікована Законом України від 16 липня 2000 року.

Правовий статус учасників бойових дій.

- ті, які не входять до складу збройних сил і не беруть участь у боях — цивільне населення;
- і так звані, законні учасники війни, діям яких надається державний характер і вони належать до збройних сил воюючих сторін — комбатанти (*фр. combattant — воїн*).

Комбатантами називають осіб, які мають командира, відповідального за їхні дії, носять визначений і виразно видимий здалеку розпізнавальний знак, що відрізняє їх від цивільного населення, входять до складу збройних сил воюючих сторін та безпосередньо ведуть бойові дії проти ворога зі зброєю в руках, дотримуючи у своїх діях законів та

Відповідно до Женевських конвенцій 1949 р. до комбатантів належать:

- особовий склад регулярних збройних сил;
- поліцейські сили;
- ополчення, добровольчі загони, які входять або не входять до складу регулярних збройних сил;
- особовий склад рухів опору і партизанських формувань;
- особи, які надають допомогу збройним силам, але не беруть особистої участі у бойових діях;
- члени екіпажів торгових суден і цивільних літаків, які надають допомогу збройним силам;
- населення, яке при наближенні противника взялося до зброї, за умови, що воно відкрито носить зброю і дотримується законів та звичаїв війни.

Некомбатанти

- інтендантський, медичний, юридичний та духовний персонал, який правомірно перебуває у складі збройних сил воюючої сторони і допомагає в досягненні успіхів під час бойових дій, але безпосередньо участь у них не бере і застосовувати зброю може лише для самозахисту.

МГП забороняє такі засоби ведення війни:

- розривні й запальні кулі, а також кулі, які

перевертаються або сплющуються в тілі людини;

- хімічна зброя, зокрема хімічні засоби — отруйні, задушливі та інші гази;

- біологічна та токсична зброя;

- лазерна зброя, спеціально призначена для спричинення людині, яка не використовує оптичні прилади, постійної сліпоти;

- засоби впливу на природне середовище, що мають тривалі та надмірні наслідки щодо руйнації або заподіяння шкоди іншій державі.

МГП забороняє такі методи ведення війни:

- зрадницьке поранення або убивство мирного населення, а також поранення або убивство супротивника, який здався в полон і склав зброю;
- напад на осіб, які покидають на парашуті повітряне судно, що потерпіло аварію;
- застереження тих, хто обороняється, що в разі продовження опору нікому з них не буде пощади, та віддача наказу нікого не залишати в живих;
- убивство парламентаря й супроводжуючих його осіб сурмача, барабанщика;
- незаконне використання парламентарського прапора або прапора нейтральної держави та прапора або розпізнавальних знаків Червоного Хреста;

- примушення громадян ворожої сторони воювати проти своєї держави та взяття заручників, терор відносно цивільного населення, використання голоду серед цивільного населення для досягнення військових цілей;

- здійснення геноциду під час бойових дій;

- напад невибіркового характеру, зокрема ураження об'єктів, що може спричинити втрати серед цивільного населення і ураження цивільних об'єктів;

- атака, бомбардування або знищення медичних закладів, госпітальних суден, транспортів, літаків та медичного персоналу, що мають належні розпізнавальні емблеми і використовують встановлені сигнали; незахищених міст, портів, селищ, житла, культурних цінностей, історичних та інших пам'яток, храмів тощо.

Правила для солдата

Будь дисциплінованим солдатом. Пам'ятай, що порушення права війни дискредитує і державу, і армію, і солдата

Застосовуй зброю та фізичну силу тільки проти комбатантів противника, нападай тільки на військові

Не спричиняй надмірних руйнувань – більших ніж цього потрібно для виконання бойового завдання

Не веди бій з противником, якого знешкоджено або з тим, який здається

Підбирай поранених і хворих, надавай їм допомогу незалежно від того, на чиєму боці вони воювали

Поводься гуманно зі всіма цивільними особами та із захопленим противником

Правила для солдата

Взяття заручників забороняється

Утримуйся від будь-яких актів помсти

Стався з повагою до осіб і об'єктів з емблемою Червоного Хреста, з білим прапором і з емблемами, якими позначені культурні цінності та персонал цивільної оборони

Поважай чужу власність. Грабування забороняється, той, хто грабує і краде, стає кримінальним злочинцем

Намагайся перешкоджати порушенню цих правил. Про всі порушення доповідай командирові